

Záhada krásné šlechtičny – hraběnky von Sorgenthal

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Při návštěvě zámku a obrazáren občas narazíme na díla, o kterých by se dalo říct, že v interiéru fungují jako dobová dekorace. Impozantní portréty slavných pánů a elegantních dam, o kterých nám ale průvodkyně nemůže říct nic jiného, než že se jedná o „portrét neznámého šlechtice od neznámého umělce.“

Takové obrazy se nacházejí asi v každém zámku, muzeu či galerii (většinou čekají v šeru deponitáře na své objevení). Jak ale určit portrét, když zobrazený je již několik staletí po smrti a původ obrazu není znám? Odpověď je jednoduchá: těžko.

Podle celkového charakteru malby a toho, co je na ní zobrazeno (šaty, šperky, pozadí) si nejprve vymezíme období, ve kterém dílo mohlo vzniknout. Potom se zaměříme na oblast, ze které malíř asi pochází – u starších maleb lze rozpoznat, jestli se obrací spíše k italskému nebo třeba střeoevropskému prostředí. U kvalitních děl nám pomůže rozbor malířského rukopisu – po porovnání s jinými mal-

bami se okruh „pachatelů“ postupně úží (je to vskutku detektivní práce). Někdy však vědomosti, zkušenosti a možnosti

znalce k uspokojivému výsledku nestačí... Co pomůže teď? Třeba náhoda, jako v našem případě: při zpracovávání sbírky porcelánu

jsem se zabývala i porcelánkou ve Vídni, která se proslavila za vedení Konráda Sörgela ze Sorgenthalu (+1805). Když jsem pátrala po materiálu, který by přiblížil dobu jeho působení, narazila jsem na krásný portrét dívky, oděné v duchu francouzského romantismu. Odkud je mi jenom povědomá? To je přece malba z lešenského zámku! A krásná žena na ní je Eleonora, rozená hraběnka von Seeau (před 1780-1810), jak se dozvídám z údajů vídeňské galerie, která obraz nabízí k prodeji. Eleonora se v roce 1796 provdala za barona von Sorgenthal. Obraz rok po svatbě namaloval slavný vídeňský portrétista italského původu Josef Grassi (kolem 1758-1838). Jeho bratr Anton byl vedoucím výtvarníkem Sorgenthalovy porcelánky.

Grassiho originál je stále k máni (jeho cena se pohybuje mezi 25 000 – 50 000 EUR). Ale pokud se spokojíte s pohledem na jeho věrnou kopii, navštivte zámek v Lešné u Valašského Meziříčí. Tento týden tam Eleonoře von Sorgenthal budou dělat společnost krásné květy kamélii.

Mgr. Kamila Valoušková, historik umění MRV

Josef Grassi, Baronka Eleonora von Sorgenthal, 1797, olej na plátně, 99x80 cm (Foto: www.wilnitsky.com)

